

дослідження вільнокозацького руху зробили історики В. Голубко, В. Задунайський, П. Захарченко, В. Лободаєв, О. Мироненко, Г. Турченко та ін. З'явилися дисертації, в яких досліджуються проблеми військового будівництва в Українській Державі 1918 року, зокрема Г. Гаврилюка і В. Горелова. Окремі проблеми кадрової політики у військовій сфері, основні законодавчі акти щодо формування військових частин, українізацію Чорноморського флоту аналізують автори робіт присвячених військовому будівництву періоду визвольних змагань 1917-1921 рр.. Цікавий матеріал щодо військового будівництва досліджуваного періоду зосереджений у наукових розробках присвячених історії збройних сил нашої держави. Але розгляд подій 1918 року в них носить переважно фактологічний характер. Значним науковим досягненням сучасних істориків є достатньо повне відтворення біографій визначних генералів та офіцерів українських Збройних сил доби Української Держави, яке здійснено О. Колянчуком, М. Литвином, К. Науменком.

Починаючи з 1990-х років з'явилась велика кількість робіт, присвячених історії Української революції. Серед таких праць, заслуговують на увагу роботи українських істориків В. Вериги, В. Литвина, О. Реєнта та О. Рубльова, В. Солдатенка, О. Федюшина та колективні дослідження «Нарис історії української революції 1917-1921 рр.», «Події та особистості революційної доби», другий том «Політичної історії України ХХ століття». Проте ці роботи не охоплюють повною мірою весь спектр військової діяльності Української держави, а лише окреслюють коло проблемних питань. Важливе значення мав вихід навчального посібника О. та М. Копиленків, в якому проведено системний аналіз правових основ державного будівництва українських урядів 1917-1920 рр., у тому числі й в галузі військового будівництва.

Таким чином, історіографічний аналіз свідчить, що чимало аспектів з історії військової політики Української держави залишились поза межами уваги дослідників. Потребують уточнення деякі аспекти формування концепції військового будівництва та залежність її втілення від зовнішньополітичного фактору; діяльності гетьмана П. Скоропадського і його уряду спрямованої на створення регулярних сухопутних військ та формування Військово-морського флоту; ставлення до вільнокозацького руху.

Шевкунов Олександр Вікторович
Науковий керівник – канд. істор. наук Лапченко А.С.
Державний біотехнологічний університет

НАСЛІДКИ ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ 1932-1933Р.Р.

Щороку кожну четверту суботу листопада українці запалюють свічки як символ пам'яті про жертв Голодомору. У 1932-1933р.р. «смерть через голод» стала наслідком геноциду українського народу за його супротив колективізації

сільського господарства, за намагання збудувати самостійну Українську державу, за бажання збереження української культури.

Наслідками штучно організованого голоду, за наказом Сталіна, стали втрати українців у частині ненароджених понад семи мільйонів в Україні та трьох мільйонів українців поза межами: Кубань, Нижнє Поволжя, що були заселені українцями.

За визначенням геноцид - «це дії, що чиняться з наміром знищити яку-небудь національну, етнічну, расову або релігійну групу як таку шляхом вбивства членів такої групи, заподіяння серйозних тілесних ушкоджень або розумового розладу членам такої групи, навмисного створення для якої-небудь групи таких життєвих умов, що розраховані на цілковите або часткове фізичне винищення її, запровадження заходів, розрахованих на запобігання народженню дітей у середовищі такої групи, насильна передача дітей з однієї групи людей в іншу».

Голодомор 1932-1933р.р.- це фізичне вбивство людей, порушення генетичного фонду нації.

Голодомор - це руйнація свідомості, психіки українців, які вижили в часи тоталітарного комуністичного режиму, з почуттям провини за вчинки задля виживання. У фільмі «Ціна правди» є епізоди, де маленькі діти варять їжу з м'язів померлого брата, в черзі за скибочкою хліба майже вбивають людину. Тобто на тлі голоду поширювався канібалізм, втрачалось співчуття, щезала воля.

Голодомор - це руйнація устрою життя українського народу, традицій української родини, це злам зв'язку поколінь українців, це руйнація духовності народу, це страх, який надовго в'ївся у свідомість людей та породжує масову безнадію та моральну податливість. Дотепер в багатьох родинах з покоління в покоління передається страх голоду та намагання мати продукти «про запас».

Отже, наслідки та спогади про Голодомор 1932-1933р.р. в Україні живуть у нашій підсвідомості, генетичній пам'яті. Ми - нащадки тих, хто вижив, не маємо права забувати болючі сторінки життя минулого, бо вони є невід'ємною частиною нашого сьогодення та майбутнього.

Шишков Олександр Леонідович
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Шерстюк С.В.
Державний біотехнологічний університет

ПОБУДОВА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

В різних країнах світу основи правової держави склалися по-різному, однак всюди у цих процесах загальним було одне – це рух до свободи, свідоме прагнення ліквідувати тоталітаризм держави, змусити її поважати права громадян.